

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 253/04-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. decembra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť J. R., bytom Ž., vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 1 E 544/2003, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. R. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. októbra 2004 doručená sťažnosť J. R., bytom Ž., (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 E 544/2003.

Sťažovateľ namieta porušenie označeného základného práva z dôvodu, že okresný súd na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočky Žilina, zo 14. decembra 2001 nariadil proti nemu uznesením č. k. 1 E 544/2003-5 z 27. októbra 2003 na uspokojenie pohľadávky Sociálnej poisťovne, pobočky Žilina, výkon rozhodnutia zrážkami z jeho starobného dôchodku. Sťažovateľ uvádza, že proti uzneseniu podal odvolanie 12. novembra 2003, o ktorom nebolo rozhodnuté a zrážky z jeho dôchodku sa od decembra 2003 napriek tomu vykonávajú; tvrdí, že označené rozhodnutie nie je právoplatné. Tým, že súd vo veci nerozhodol o jeho odvolaní vyše roka, došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čím mu vznikla aj škoda 20 000 Sk. Vzhľadom na to, že po zrážkach z dôchodku mu ostane len 3 200 Sk, žiada o oslobodenie od súdnych poplatkov a o pridelenie bezplatného advokáta. Požaduje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1) Základné právo J. R. na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR postupom Okresného súdu v Žiline v konaní vedenom pod č. 1 E 544/2003 bolo porušené.

2) Okresnému súdu v Žiline v konaní 1 E 544/2003 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3) J. R. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 22.000,- Sk, ktoré je povinný Okresný súd v Žiline povinný vyplatiť sťažovateľovi do 2 mesiacov.“

Z priloženej dokumentácie a z prehľadu úkonov okresného súdu vyplynulo, že uznesenie okresného súdu č. k. 1 E 544/2003-5 z 27. októbra 2003 o nariadení výkonu rozhodnutia zrážkami z dôchodku nadobudlo právoplatnosť 22. novembra 2003.

Podanie odvolania 12. novembra 2003, ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, bolo odvolaním proti uzneseniu o nariadení výkonu rozhodnutia zrážkami z dôchodku a bolo posúdené podľa jeho obsahu ako návrh na zastavenie výkonu rozhodnutia, pretože obsahovalo námietky proti zastaveniu výkonu rozhodnutia. Návrh na zastavenie výkonu rozhodnutia nemá vplyv na jeho právoplatnosť, a preto na uznesení o nariadení výkonu rozhodnutia zrážkami z dôchodku bola vyznačená právoplatnosť. Dňa 27. januára 2004 vyššia súdna úradníčka okresného súdu vydala uznesenie o zamietnutí návrhu sťažovateľa

na zastavenie výkonu rozhodnutia, voči ktorému sa sťažovateľ odvolal, a preto došlo k zrušeniu tohto uznesenia. O návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia v nadväznosti na to rozhodoval 11. mája 2004 sudca, ktorý tento návrh zamietol. Voči tomuto rozhodnutiu sa sťažovateľ 28. mája 2004 odvolal.

Medzitým sťažovateľ 29. marca 2004 podal návrh na odklad výkonu rozhodnutia, o ktorom rozhodla 12. mája 2004 vyššia súdna úradníčka tak, že ho zamietla, a aj voči tomuto uzneseniu sa sťažovateľ 24. mája 2004 odvolal, preto došlo k zrušeniu uznesenia vydaného vyššou súdnou úradníčkou. O návrhu na odklad výkonu rozhodnutia rozhodol 11. júna 2004 sudca tak, že tento návrh zamietol; toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 7. júla 2004.

Po oznámení oprávneného (Sociálnej poisťovne) a sťažovateľa o dohode o vykonávaní nižších zrážok vyššia súdna úradníčka rozhodla o vykonávaní nižších zrážok uznesením z 22. júna 2004, ktoré nadobudlo právoplatnosť 14. júla 2004. Táto dohoda stratila účinnosť, lebo sťažovateľovi bolo doručené ďalšie nariadenie výkonu rozhodnutia.

Dňa 29. júna 2004 sťažovateľ požiadal o pridelenie bezplatného advokáta, k čomu 17. septembra 2004 predložil tlačivo potrebné na rozhodnutie o ustanovení právneho zástupcu. O jeho žiadosti rozhodol sudca 20. októbra 2004 tak, že mu nevyhovelo, voči čomu sa sťažovateľ odvolal. V súčasnosti konajúci sudca okresného súdu pripravuje predloženie odvolaní, a to odvolania proti uzneseniu sudcu o zamietnutí návrhu sťažovateľa na zastavenie výkonu rozhodnutia z 11. mája 2004 a odvolania proti uzneseniu sudcu o neustanovení sťažovateľovi zástupcu z radov advokátov z 20. októbra 2004.

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)

každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

V súvislosti s odmietnutím sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podanej proti všeobecnému súdu ústavný súd zastáva názor, že o zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti podľa konštantnej judikatúry pôjde vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, prípadne z dôvodov, ktoré spočívajú v osobitnostiach konania (druhu civilného procesu) pred všeobecným súdom. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť považuje ústavný súd takú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 74/02). Zjavná neopodstatnenosť pri námietke porušenia základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov pred všeobecným súdom (čl. 48 ods. 2 ústavy) môže vyplynúť aj zo zistenia ústavného súdu, že samotná doba, počas ktorej všeobecný súd rozhodoval o návrhu, žalobe, žiadosti alebo inom úkone i účastníka konania žiadnym spôsobom nesignalizuje také prieťahy, ktoré by mohli viesť k záveru o porušení základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

V rámci predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd konštatoval:

Výkon rozhodnutia podľa VI. časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Preto aj vo veci výkonu rozhodnutia má účastník konania vrátane povinného základné právo na konanie bez zbytočných priet'ahov, ktoré mu zaručuje čl. 48 ods. 2 ústavy. Konaním bez zbytočných priet'ahov vo veci výkonu rozhodnutia podľa Občianskeho súdneho poriadku je taký postup všeobecného súdu, ktorým sa postupne odstraňuje stav právnej neistoty účastníkov konania, a to predovšetkým včasným nariadením výkonu rozhodnutia (§ 261 až 266 Občianskeho súdneho poriadku) a nadväzne na to aj prejednaním a rozhodovaním o návrhoch a žiadostiach účastníkov konania, ktoré VI. časť OSP predvída a upravuje (návrhy na odklad, zastavenie výkonu rozhodnutia, návrh na vylúčenie veci z výkonu rozhodnutia a podobne). Preto konaním bez zbytočných priet'ahov vo veci výkonu rozhodnutia podľa Občianskeho súdneho poriadku je aj každé konanie o návrhu alebo žiadosti účastníka konania vrátane tretej osoby, o ktorom je súd povinný rozhodnúť v primeranom a rozumnom čase bez ohľadu na to, že došlo k právoplatnému nariadeniu výkonu rozhodnutia, ako aj na to, či návrh alebo žiadosť účastníka konania smeruje k ochrane alebo obrane práv a oprávnených záujmov takého účastníka.

Ústavný súd zistil, že sťažovateľ namieta priet'ahy vo veci výkonu rozhodnutia, ktorý bol právoplatne nariadený 22. novembra 2003, vo vzťahu k jeho úkonom po doručení uznesenia o nariadení výkonu rozhodnutia, ktoré okresný súd považoval za návrhy na zastavenie a odklad výkonu rozhodnutia.

Výkon rozhodnutia podľa VI. časti Občianskeho súdneho poriadku je rozdelený do dvoch základných štádií. V prvom štádiu ide o nariadenie výkonu rozhodnutia, ku ktorému došlo, napriek podaniu sťažovateľa z 12. novembra 2003 považovaného za návrh na zastavenie výkonu rozhodnutia (§ 41 ods. 2 OSP), uznesením o nariadení výkonu rozhodnutia, ktoré nadobudlo právoplatnosť 22. novembra 2003. Druhým štádiom je uskutočňovanie výkonu rozhodnutia, v ktorom povinný spravidla môže uplatniť ochranu alebo obranu svojho postavenia návrhmi na odklad alebo zastavenie výkonu rozhodnutia (§ 266, § 268 a iné OSP). Aj toto štádium výkonu rozhodnutia nesmie byť poznačené zbytočnými priet'ahmi.

Ústavný súd z úkonov okresného súdu a sťažovateľa zistil, že v priebehu novembra 2003 až júla 2004 podal návrhy na zastavenie výkonu rozhodnutia a na odklad rozhodnutia, o ktorých okresný súd konal v primeraných lehotách a rozhodoval, za ktoré treba považovať dobu, počas ktorej vyššia súdna úradníčka aj sudca prejednali a rozhodli o jednotlivých úkonoch sťažovateľa v štádiu uskutočňovania výkonu rozhodnutia. Doba, počas ktorej sa prejednávalo a rozhodoval sa o návrhoch na zastavenie a odklad výkonu rozhodnutia, je takým časom, ktorý plne zodpovedal povahe takýchto úkonov povinnej osoby vo veci výkonu rozhodnutia zrážkami zo mzdy. Súčasne v tejto dobe sa nezistila žiadna skutočnosť, ktorá by objektívne svedčila o takých priesťahoch v postupe okresného súdu, ktoré by bolo možné považovať za zbytočné priesťahy po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú už po predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Po tomto výroku už ústavný súd nepovažoval za potrebné rozhodovať o ďalších nárokoch sťažovateľa na ochranu jeho základného práva.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. decembra 2004